

uplatňuje —, ačkoliv mu to bylo možno právě z tohoto předpisu, nepočínal si s náležitou opatrností a jednal tím nedbale.

Čís. 756.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Lhostejno jest pro trestnost řetězového obchodu, že pachatel byl činným jako pouhý posel, a pro trestnost předražování, že požadoval přemrštěnou cenu v zastoupení jiného.

(Rozh. ze dne 4. března 1922, Kr II 670/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Novém Jičíně ze dne 17. června 1921, pokud jím byla obžalovaná podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a pro přešupek podle § 7 odstavec prvý téhož zákona, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl — mimo jiné z těchto

důvodů:

Oprávněná jest stížnost, pokud z důvodu čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř. napadá výrok nalézacího soudu, jako právně mylný. Příčí se především správnému výkladu zákona o pojmu řetězového obchodu, odmítá-li nalézací soud podřadění zjištěné činnosti obžalované pojmu řetězového obchodu z důvodů, že obžalovaná jednala pouze jako poslice svého muže, od něhož cigarety dostala a jemuž jí bylo peníze odvésti, takže při tom výdělku vůbec míti nemohla, že nikoliv ona, nýbrž její manžel vsunul se jako zbytečný mezičlánek mezi spotřebitele a výrobce, by si osvojil nepatřičný zisk. Neboť skutková podstata řetězového obchodu nevyhledává ziskného úmyslu pachatelova a nepožaduje ani, by pachatel zasáhl do přechodu zboží jako překupník, jednající na vlastní účet; zákon vůbec nerozeznává, v které fázi a v které roli pachatel zasáhl do jednání směřujícího k protizákonnému nakládání se zbožím; stačí, byl-li pachatel vědomě jakkoliv spolutčinným za tím účelem, aby způsobem rozmnožujícím počet činitelů při přechodu zboží z výroby do spotřeby hospodářsky nutných a účelných o další zbytečný mezičlánek — zboží se dostalo do rukou třetí osoby zdražené o výlohy, náklady a zisk neužitečného překupníka, byť jím nebyl pachatel, nýbrž jiná osoba, již pachatel byl nápomocen, nebo dodavatel této osoby. Je proto právně bez významu, že obžalovaná byla pouhou poslicí, neberoucí osobního zisku; nerozhodným je jedině, věděla-li, že její příkazatel-manžel byl zbytečným mezičlánkem. Při přestupku dle § 7 čís. 1 zákona o vál. lichvě sprostuje nalézací soud obžalovanou z obžaloby z důvodů, že obžalovaná požadovala jen cenu manželem jí uloženou a že peníze svému manželovi odvedla. I tyto důvody jsou právně mylny. Mimořádných poměrů válkou vyvolaných vyžítkuje i ten, kdo požaduje zřejmě přemrštěnou cenu v zastoupení, v zájmu a ve prospěch jiné osoby, což vyplývá jasně ze slov »dává ji (přemrštěnou cenu) sobě nebo jinému poskytnouti nebo slibovati«, v § 7 zmíněného

zákona použitých; rozhodným je jedině, byla-li si obžalovaná zřejmě přemrštěnosti ceny, jí — byť z příkazu manželova, — požadované vědoma, což není vyloučeno tím, že cenu stanovil manžel.

Čís. 757.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Zábavné knihy, obrázkové knihy pro mládež a hudebniny jsou předměty potřeby.

(Rozh. ze dne 4. března 1922, Kr II 99/22.)

Nejvyšší soud uznal o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona práve m: Nálezem předsedy lichevního soudu u okresního soudu v X. jako zástupce úřadu správního ze dne 4. března 1921 byl porušen zákon v ustanovení § 12, odstavec třetí, vládního nařízení ze dne 3. září 1920, čís. 516 sb. z. a n., v § 1 tohoto nařízení, jakož i v ustanovení § 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Nálezem předsedy lichevního soudu při okresním soudě v X. jako zástupce úřadu správního ze dne 4. března 1921 byl Josef F., knihkupec v L., sprostěn z obžaloby, že dne 18. prosince 1920 v L. neměl na předmětech potřeby, t. j. různých knihách, vyložených ve výkladech, vyznačeny ceny na zřetelně viditelném místě a dobře čitelným písmem a že tím spáchal soudně trestný správní přestupek podle § 12, odstavec třetí nařízení vlády republiky Československé ze dne 3. září 1920, čís. 516 sb. z. a n. Soud vzal za dokázáno, že obžalovaný neměl několik druhů knih opatřených cenami, při nejmenším tak, že nemohly býti každým postřehnuty. Soud postavil se však na stanovisko, že romány, obrázkové knihy, vypravování a vůbec knihy, sloužící účelům zábavným, nelze čítati ku předmětům potřeby. Knihy školní a vědecké mohly by prý se považovati za předmět potřeby, avšak knih takových nebylo vůbec ve výkladě. Dle náhledu soudu nebyl prý proto obžalovaný povinen, knihy pro děti a knihy zábavné označiti cenami, poněvadž prý je dlužno považovati jen za předměty luxusní, kdežto dle předpisů citovaného zákona mají se označiti cenou jen předměty, sloužící denní potřebě. I ohledně hudebnin lze prý jen uvést, že se nejednalo o hudebniny pro potřebu školní, nýbrž pro zábavu, takže i zde nebylo povinnosti označiti je cenou. Tímto nálezem byl však porušen zákon. Hledíc k § 1. vládního nařízení ze dne 3. září 1920, čís. 516 sb. z. a n., v němž se v příčině pojmu předmětu potřeby poukazuje na § 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., jsou pro výklad pojmu tohoto směrodatna hlediska posléze citovaného zákona. Na rozdíl od cís. nařízení ze dne 21. srpna 1916, čís. 261 ř. zák. a předchozích předpisů byl rozšířen již §em 1. císařského nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák., s nímž se doslova kryje § 1. zákona čís. 568/19, obor předmětů potřeby na všechny věci movité, které přímo nebo nepřímo slouží životním potřebám — nikoli nezbytným životním